

БЪЛГАРСКИ ЕНЕРГИЕН И МИНЕН ФОРУМ

**Диверсификация на източниците на
природен газ за България–
предпоставки, реалности и
ВЪЗМОЖНОСТИ**

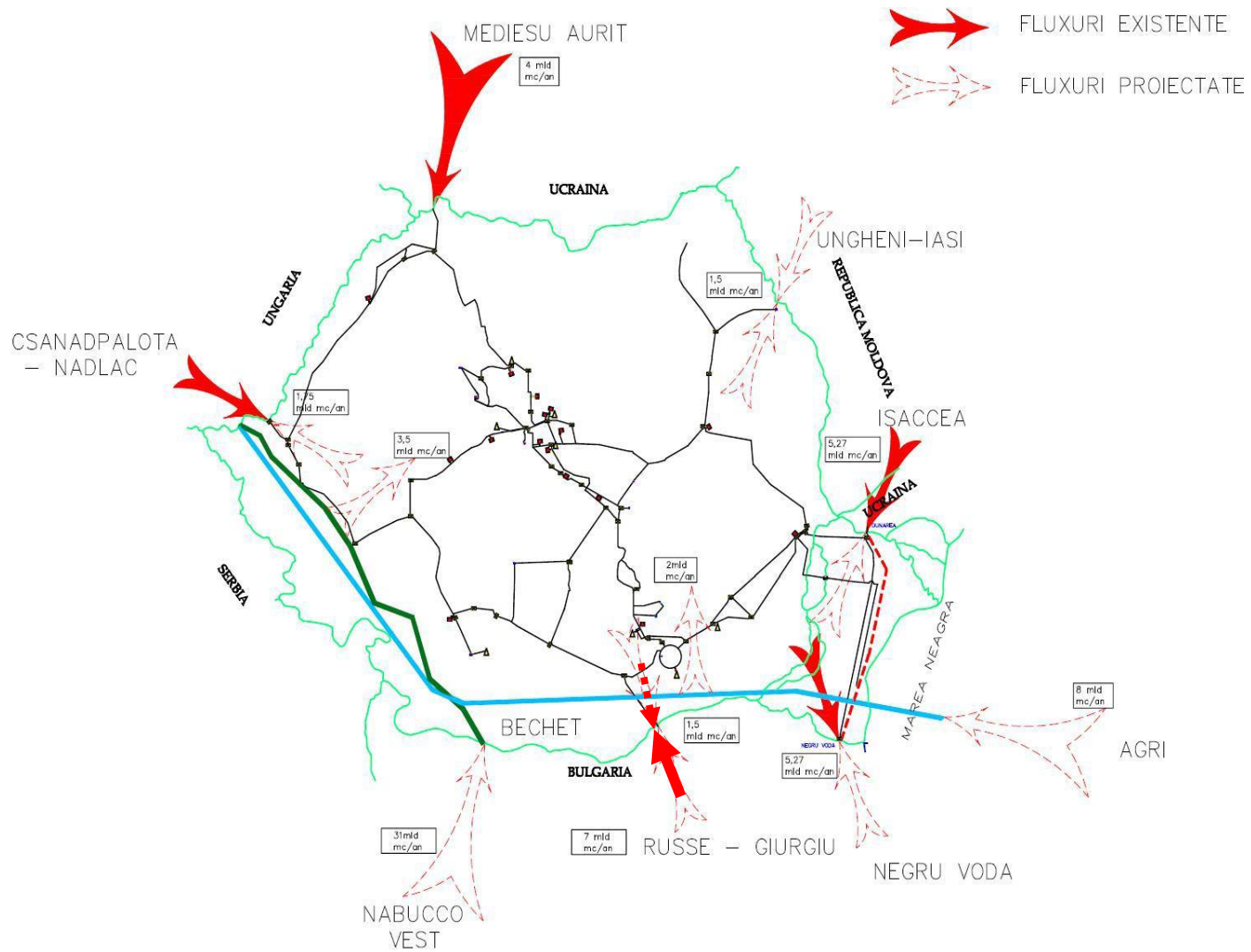
Христо Казанджиев

Необходимите предпоставки:

- дългосрочна стратегия за развитие на пазара на природен газ, сигурност и устойчивост в политиките;
- либерализация на пазара на природен газ;
- развитие на мрежата и изграждане на междусистемни връзки със съседните страни за търговски доставки;
- адекватно участие в проекта за изграждане на терминал за ВПГ на гръцкото Егейско крайбрежие;
- проучване и разработване на местните ресурси от природен газ, в. т.ч. неконвенционалните такива;
- минимизирано участие на държавата на пазара до мерки, гарантиращи сигурността на доставките;

Реалности:

- дългосрочна стратегия за развитие на пазара на природен газ липсва, както и съответните политики;
- либерализацията на пазара на природен газ стартира по-активно през 2012 г. с предоставяне на достъп на трета страна до мрежата, за внос на природен газ в България, но приключи през 2015 г. и статуквото бе възстановено;
- развитието на мрежата и изграждането на междусистемни връзки със съседните страни за търговски доставки така и не се реализира – всички връзки със съседните страни са за аварийни доставки, при спиране на доставките и транзита на руски природен газ през България. Възможността, за доставки на природен газ от Румъния по съществуващия газопровод така и не се разработи поради липса на интерес от България. Все още не е реализиран и проекта за изграждане на газопровода Комотини – Ст.Загора, за доставки на природен газ от юг;
- адекватното участие на българска фирма в проекта за изграждане на терминал за ВПГ на гръцкото егейско крайбрежие(при Александруполис) все още не се е реализирало, независимо от многото политически декларации и от двете страни;

Диверсификация на източниците на природен газ за България – предпоставки, реалности възможности

Реалности – продължение:

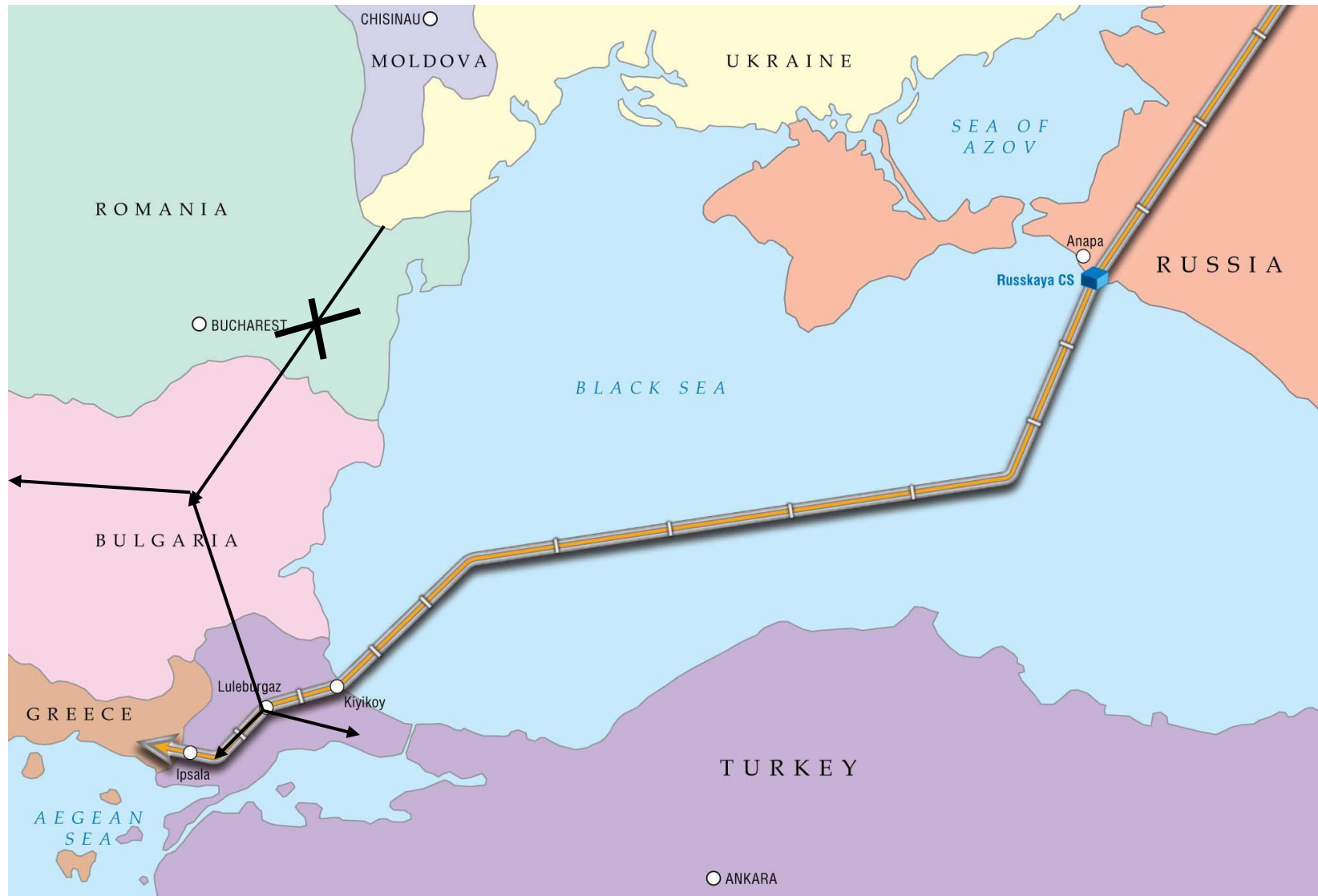
- адекватно участие на българска фирма в проекта за изграждане на терминал за ВПГ на гръцкото егейско крайбрежие(при Александруполис) все още не се е реализирало, независимо от многото политически декларации и от двете страни. Вероятността това да се случи е малка поради корпоративните интереси на Газпром и стратегическото му сътрудничество с гръцки фирми;
- Политиката по проучване и разработване на местните ресурси от природен газ е твърде селективна и нееднозначна:
 - толерантна към големите петролни фирми, проучващи в българската акватория на Черно море;
 - протекционистка към фирмите под руско влияние , проучващи на сушата ;
 - рестриктивна към западните фирми, проучващи на сушата;
 - крайно негативна към проучването и разработване на нетрадиционни източници на природен газ, като метан от въглищни пластове; шистов нефт и природен газ, природен газ от газхидрати – доказани ресурси, с които България разполага.

Реалности – продължение:

- Намаляването на участието на държавата (разбирай държавната фирма “Булгаргаз” ЕАД) на пазара на природен газ в България се ограничи с един опит в периода 2013- 2015 г. Този опит бе прекратен драматично и позицията на “Булгаргаз” ЕАД бе възстановена с помоща на ГАЗПРОМ, който практически гарантира статуквото на фирмата до края на 2022 (?) г.

С реализацията на проекта “Турски поток – България” и правителствената политика, настоящото статукво на пазара на природен газ в България се капсулира.

Диверсификация на източниците на природен газ за България – предпоставки, реалности възможности

ВЪЗМОЖНОСТИ:

На слепите врабчета Господ им свива гнездата – стара поговорка!!

Възможностите за диверсификация на източниците на природен газ за България, въпреки системната политика на възпрепятстване това да се случи, са свързани с:

- откриване на крупни находища от природен газ в българската акватория на Черно море от големите петролни компании;
- проучване и разработване на нетрадиционните източници на природен газ – шистов газ и нефт; метан от въглищни пластове; газови хидрати в Черно море. Само оценените ресурси от шистов газ в находище “Етрополска формация”, открито от фирма “Транс Антлантис”, на която бе отказана регистрация на търговско откритие и възможност за предоставяне на концесия за добив, възлиза на 130 млрд. куб. метра природен газ и др.;
- разработка на румънските газови находища в Черно море и износ на природен газ за България;
- търговски доставки на природен газ от южно направление – освен ако входовете не бъдат блокирани от руски доставки, каквато вероятност съществува!!!;
- и дано българските политици прогледнат за интереса на България по-скоро.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО
Български Енергиен и Минен Форум